

ཐེ་དགོ་པར་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཞིབ་རྒྱུ་ལུ་བཞོད་པ་ ཤེས་བྱའི་སྒོ་འབྱེད།

མི་ཕམ་བཀའ་འབྲུམ་དང་

ཀུན་བསོད་བཀའ་འབྲུམ།

༢

མི་ཁྱོན་དཔེ་རྒྱུན་ཚོགས་པ།

མི་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་།

མེ་དགེ་པར་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་ཤེས་བྱའི་སློ་འབྱེད།

མི་ཕམ་བཀའ་འབུམ་དང་

ཀུན་བསོད་བཀའ་འབུམ།

༡

སི་ཁྲོན་དཔེ་རྒྱན་ཚོགས་པ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།

མཆོག་སྤུལ་ཡང་དགོན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དེབ་འདིའི་པར་ཡོན་གནང་བར་སློང་ཐག་པ་ནས་.....

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

ཙོམ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ།

མདུན་ཤོག་འཆར་འགོད་པ། བསམ་གཏན།

རྒྱལ་ཡོངས་བྱང་ལྷོ་མི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ལེགས་ཤོས་པར་སྤྱན་མ་དུལ་གནང་བའི་དཔེ་ཆོགས།

ཕྱི་དགེ་པར་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་ཤེས་བྱའི་སྣོ་འབྱེད། (གཉིས་པ།)

མི་པམ་གསུང་འབྲམ། གུན་བསྟན་གསུང་འབྲམ།

ཕྱི་དགེ་པར་ཁང་དང་དཀར་ཆག་མཛེས་ཁུལ་ཙོམ་སྒྲིག་ཏུ་སྤྱི་སྒྲིག་བསྒྲིགས།

སི་ཁྲོན་དཔེ་སྤྱན་ཆོགས་པ།

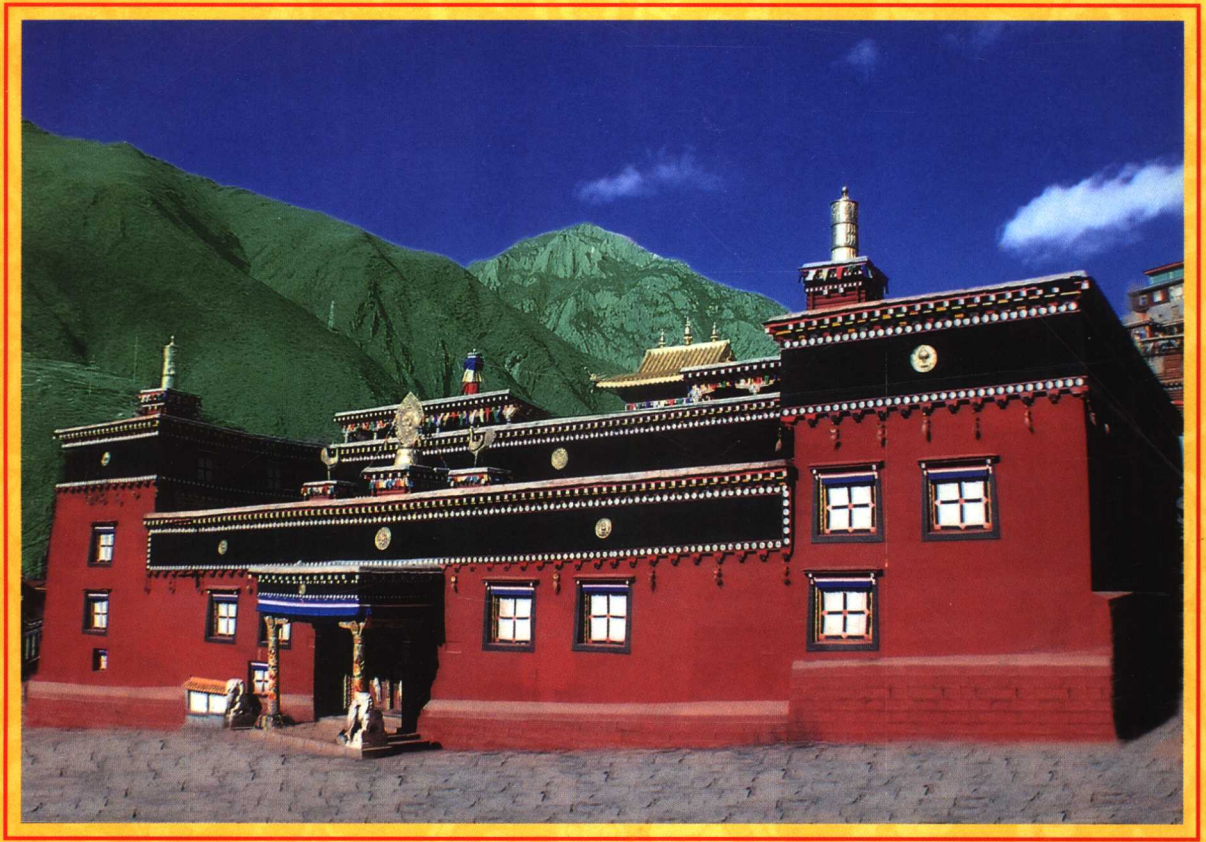
སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་གིས་བསྤྱན་ནས་བཀྲམ།

ཁྲིན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐང་པར་འདེབས་འགན་འཁུར་ཆོད་ཡོད་ཀྱང་སེས་དཔར།

དཔེ་རྒྱགས། ISBN7-5409-3191-4/Z • 91

དཔེ་རིན་སྒྲིང་། 48.00

ཕྱེ་དགེ་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་བཀྲ་ཤིས་གློ་མང་།

དེ་ལ་ཕྱེ་དགེ་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་བྱང་ཚུལ་དང་། ད་ལས་དེའི་དཀར་མཁའ་ཞིབ་བྱས་སུ་འགོད་པའི་གཤམ་ཆེའི་དོན་སྤྱིར་མདོ་ཅན་བཙུག་པ་ལ།

དང་པོ། འཕགས་ལུལ་རྩོམ་གཤམ་གྱི་བྱང་ཕྱགས་སུ་གནས་ཤིང་གེ་ལ་ཤིང་ར་བས་ཡངས་སུ་བསྐྱར་བ་སྤེལ་བའི་སྒྲུབ་ཚུངས་པོད་ལུལ་ཆེན་མོའི་ཆོས་ཁ་གསུམ་གྱི་འཛིན་མའི་བྱོན་ཡངས་པའི་བྱེ་བྲག་མདོ་ཁམས་སྤྱི་བྱུག་གི་ནང་ཆོན་འབྲི་ཟུམ་མོ་སྤྱི་བྱུག་གི་སའི་ཆར། མདོ་ཁམས་ཕྱེ་དགེ་ཞེས་པ་ཁོར་ལུག་རི་བྲག་ལྗོན་ཤིང་རྩ་བོ་སྐགས་གྱི་སའི་དབྱུང་ལེགས་སྒྲུ་ཆོང་ཞིང་རང་བྱུང་ཁམས་གྱི་བྱང་ཆོས་སྒྲུབ་སྒྲུམ་ཆོགས་པ་དགེ་ལེགས་གྱི་མཚན་མ་རྩ་མས་བརྒྱན་པ་དང་། ཆོས་ཞོར་འདོད་ཐར་ཕྱེ་བཞིའི་དཔལ་གྱིས་མཛོན་པར་བྱུག་པ། བྱང་པར་རྩ་ཀྱན་མཁྱེན་བྱུལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆེས་ཆེར་དར་ཞིང་བྱས་ལ། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་པ་དམ་པ་མཁམས་ཤིང་བྱུབ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་པ་འགྲོ་བའི་དོན་རྩ་བུ་སྒྲུབ་མི་ཆད་པར་བྱོན་པའི་གནས་མཚན་དགེ་ལེགས་ཀྱན་འདུས་གྱི་ལུལ་གྱི་བྱང་པར་ཅན་འདི་ཉིད་རྩ་ཆགས་པའི་ཕྱེ་དགེ་ས་སྤྱོད་རིམ་བྱོན་གྱི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་གྱུབ་སྤེང་གི་ཉེ་གས་རྩ་གནས་པ་ཕྱེ་དགེ་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ཞེས་གངས་ཅན་ཚུངས་གྱི་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་གི་ཞོར་བུའི་བང་མཛོད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་གྱི་བྱང་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་མདོ་ཁམས་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱེ་དགེ་ས་སྤྱོད་པ་ཆོས་བྱུལ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་ཞེས་འབངས་ནམས་ཆོས་བཞིན་བདེ་བར་སྦྱང་བའི་ནམ་དབྱུང་མཁྱེན་རྒྱབས་ཡངས་ཤིང་། སྤྱོད་མེད་པའི་གཏོང་མོད་སྤྱིར་སྤྱོད་ཆོས་ཆེ་ལ། དཔལ་ཞིང་དེས་པ་སྐགས་སྒྲུ་གར་ཆོས་བྱུལ་ཐུང་ན་མེད་དང་། བོད་གྱི་མེས་དཔོན་ཆུང་གསུམ་གྱི་ཆུས་ཐར་གྱི་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་བདག་ཀྱིན་བྱེད་པོ་གང་དེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་(༡༧༢༩)ལོར་པར་ཁང་གསར་བསྐྱར་ཐོག་ཤིང་པར་བསྐྱོད་པའི་དབུ་འཇུགས་བསྐྱངས་ཏེ། མེ་སྤུལ་(༡༧༩༧)ལོར་བསྟན་བཅོས་འཇུར་རོ་འཚལ་གྱི་པར་བསྐྱོད་མཚན་སྤྱིན་བསྐྱབ་བྱ་དབུ་བཅམས། སི་རུ་ཆོས་གྱི་འབྱུང་གནས་གྱིས་ཤིང་སྟག་(༡༧༩༤)ལོར་བཀའ་འཇུར་དཀར་ཆག་《སྤྱོད་མོས་པའི་ཀྱན་ཡངས་སུ་བྱེ་བའི་རྒྱ་འོད་གཞོན་ནུའི་འཁྲི་ཤིང་》ཞེས་པ་མཛད།

ཆོས་བྱུལ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་དེ་ཉིད་གཤེགས་རྩེས་རིགས་སྤྱིར་དམ་པ་སྤྱོད་ཀྱན་དགའ་འཕྱིན་ལས་སྒྲུ་

མཚོ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ་ཏེ་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིལ་ལམ་མཐའ་དག་མ་ཉམས་ལེགས་སྦྱང་ཐོག་བཞུན་
འཁྱར་པར་བསྐྱོད་ནས་དཀར་འཕྲིན་ལས་ཤིང་བྱེ་(༡༧༤༤)ལོར་མཐར་ཐུན་ལེགས་གྲུབ་བརྒྱུད་ལ། རྗེ་.....
བཅུན་རྒྱལ་སྤྱིམས་རིན་ཆེན་གྱིས་གོང་ལོར་བཞུན་འཁྱར་དཀར་ཆག་《རྡོ་མཚར་རྒྱ་གཉེར་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བ་
གསར་བ་》ཞེས་པ་མཛད། དེ་རྗེས་རིམ་པ་བཞིན་དཔོན་མོ་ཆོད་བང་ལྷ་མོའི་སྐུ་རུས་སུ་《རྟིང་མ་རྒྱུད་.....
འབུམ་》ཆ་ཚང་དང་། ཀྱན་མཐུན་འཛིགས་མེད་སྤྱིང་པའི་གསུང་འབུམ་པར་བསྐྱོད་མཛད་ནས་ཀམ་ཐོག་དགེ་
ཅེ་འཁྱར་མེད་ཆོད་བང་མཚོག་གྲུབ་གྱིས་《རྟིང་རྒྱུད་》དཀར་ཆག་མཛད།

ཆོས་རྒྱལ་འཆི་མེད་ཉག་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་རུས་སུ་《སྐུབ་ཐབས་ཀྱན་བརྟུས་》སོགས་ཀྱི་པར་བསྐྱོད་མཛད་
པ་དང་། ཀོང་སྐུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ནས་《སྐུབ་ཐབས་ཀྱན་བརྟུས་》ཀྱི་དཀར་ཆག་མཛད། ཆོས་རྒྱལ་
ཨ་ཇ་འཆི་མེད་རྡོ་རྗེ་མེད་གཤེད་སྐུ་རུས་སུ་《རྒྱུད་ལྗེ་ཀྱན་འབུམ་》དང་། གོ་རམ་པའི་གསུང་འབུམ། རོང་རྟོན་
ཐུག་རྒྱལ་མཚོན་གྱི་གསུང་སྐོར། གཡལ་གྱི་རྟོན་སངས་རྒྱལ་འཕེལ་གྱི་གསུང་སྐོར། རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ།
མ་ཉམ་མེད་དུགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། རྒྱལ་སྐུས་དཔུལ་རྒྱ་ཐོགས་མེད་གྱི་གསུང་འབུམ། རོར་ཆེན་ཀྱན་
དགའ་བཟང་པོའི་གསུང་འབུམ། ས་སྤྱིའི་《ལམ་འབྲས་》ཀྱི་ཆོས་བཀའ་ཚང་མ་བཅས་པར་བསྐྱོད་མཛད་པ་
དང་། སྒོ་གཉེར་དབང་པོས་《རྒྱུད་ལྗེ་ཀྱན་འབུམ་》ཀྱི་དཀར་ཆག་མཛད། ལྷ་སྐུས་ཆོད་བང་བརྟུད་འབུལ་རྡོ་
རྗེའི་སྐུ་རུས་སུ་འབྱུང་མི་པམ་གྱི་གསུམ་འབུམ་དང་། ཐུབ་བཞུན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ་སོགས་.....
ཁག་ཅིག་པར་བསྐྱོད་མཛད་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་སྒོ་རྟོན་རྒྱ་མཚོས་མི་པམ་གསུང་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག་
མཛད། གཞན་ཡང་རུས་ཕྱིས་ཀྱང་པོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཚད་མར་གྱུར་པ་ནས་ཀྱིས་བཅུམས་གནང་
བའི་གཞུང་ཆེན་ནམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སོགས་གསུང་འབུམ་ཐོར་བུ་སྐོར་མང་པོ་དང་། 《འབུམ་》དང་《
གཟུངས་བསྐྱུས་》《མདོ་ལྗེ་བསྐྱེལ་བཟང་》《བརྒྱུད་སྦྱང་》《གཏོག་གཤེར་གསུམ་》སོགས་བཀའ་འཁྱར་རིན་
པོ་ཆེ་ལས་ལོགས་སུ་ཉེར་མཁོའི་ཆོས་ཚན་རིགས་མང་དག་དང་། བཟོ་གསོ་སྐྱ་ཚད་སོགས་རིག་གནས་སྐོར།
ལོ་རྒྱུས་ནམ་ཐར། ཆོས་རྒྱུད། ཐུབ་ཐབས། ཆོག་ཕྱག་བཞེས་སོགས་དེ་སྟེང་པ་ཞིག་པར་བསྐྱོད་གནང་ཡོད་པ་
དང་། དེར་སྐབས་ཀྱང་《རིན་ཆེན་གཉེར་མཛོད་》ཆེན་མོ་ཤིང་པར་བསྐྱོས་གནང་བ་བཅས་ཆོས་མཛོད་ཆེན་
མོ་འདི་ཉིད་རིམ་བཞིན་གཞི་ཁྱོན་རྗེ་ཆོད་དང་། སྐུས་ཚད་རྗེ་ལེགས། རྣམ་གངས་རྗེ་མང་། ཐུན་སུམ་རྗེ་ཆོགས་
སུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན།

ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་རུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་རུས་འགོ་ཙམ་ཏུ་ཐོག་མར་དར་སྐབས་དེར་
རུས་ཀྱི་སྒྲིག་འཕུལ་པར་སྒྲིག་དང་། ཆོན་རིག་ལག་ཆལ་གྱི་ལས་ཀ་ཆེད་སྦྱང་རམ་ཆེད་ལས་རྒྱུད་པའི་ལག་
ཆལ་མི་སྣ་གསོ་སྦྱང་མེད་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དོ་དམ་དང་ཆེད་གཏོང་གོན་དཔུལ་གྱི་འགན་སྦྱང་.....
སོགས་མེད་པའི་གང་ཅིའི་ཆ་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་ཞན་ཡང་འཇམ་སྤྱིང་ཐོག་སྐབས་དེར་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ་དེ་འདྲ་
བ་པལ་ཆེར་མེད་པའི་རྡོ་མཚར་ཆེ་བའི་མཛོད་རྗེས་རྒྱུས་པོ་ཆེ་བཞག་ཡོད། འདི་དག་གི་ཐོག་ནས་ཀྱང་.....
པོད་མི་རིགས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལྷལ་ཁམས་དེའི་སྤྱོད་པོའི་སྒོ་རྟོན་དང་། རིག་སྐྱབས། རྟིང་རུས། ལག་ཆལ་གྱི་
འཇམ་རུས། རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་རིན་ཐང་བཅས་ནི་འཇམ་སྤྱིང་ཐོག་རོ་གནོང་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་

པར་བདག་ཆེན་ཕྱིན་པོ་ལྷེ་དགོ་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་ཕྱོན་གྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རང་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་དང་། མཁས་མཛད་ས་མདུ་བྱ་བྱུང་པའི་རྒྱུང་རིང་རྒྱུ་ཆེད་ལྷན་པ་བསམ། རྣམ་དཀར་གཏོང་མོད་ཀྱི་ལྷན་པ་བསམ་དང་། རྣམ་རྒྱུ་ཆེད་པ་བསམ་གང་ལེགས་མཚོན་ཡོད།

དེ་ལྟར་རིག་པའི་གནས་ཆེ་རྒྱུ་བཅུ་གྲུ་དང་། ཕྱི་བྲག་གངས་ཅན་རྒྱུང་ས་འདིར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་གསུང་རབ་རྣམས་ཤིང་པར་དུ་བསྐྱུ་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ངོ་མཚར་མི་བཟད་པའི་གཏོར་ཆེན་པོ་ལྷེ་དགོ་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོའི་བདག་ཆེན་དུ་བྱུར་པ་ལྷེ་དགོ་ཆོས་རྒྱལ་བསྐྱུ་པ་ཆེ་རིང་གང་དེ་ཉིད་ནི། གངས་རྒྱུང་ས་པོད་ཆེན་པོའི་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ཡངས་པོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ། སྤང་མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་གི་ནང་ཆོན་འབྲི་རྒྱ་བལ་མོ་སྤང་ཞེས་ཆུ་པོ་ཆེན་པོ་འབྲི་རྒྱུང་གསེར་ལྷན་དང་ཤར་མཛེས་རྒྱུ་ཆུང་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལུས་ཅེན་བདག་པོའི་པོ་བྱང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མཛོད་རྒྱུར་བྱུར་པ། ལྷེ་དགོ་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ན་རིམ་གྱི་པོ་བྱང་གི་ཁྱིམ་འཛོན་པོར་ཞབས་བྱུང་མཛོན་པར་འཁོད་དེ་ལྷན་བྱུང་འཛིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་དཀར་འབྲུག་སྒོས་བསྐྱུ་དང་སྐྱེ་རྒྱུར་སྐྱུ་པའི་གསོས་སུ་སྐྱེན་པའི་ལྷེ་དགོ་ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་ཀྱིར་པོད་དུ་ཡུལ་འདིའི་རང་གི་རིགས་རུས་བྱུང་ཆུ་ལ་རྒྱ། འབྲུ། རྒྱུང་། སྤང་ལྷེ་དགོ་ཆོས་བཞི་དང་། སྤང་ལྷེ་དགོ་པོའི་རིགས་ཞེས་པ་དང་ལྷེ་བྱུང་བར་གྲགས་ཤིང་། སྤང་ལས་འགར་གོ་འགོར་གསུམ་དང་། གསང་གསར་འབྲོམ་གསུམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆེན་རྒྱལ་མོ་ཆོ་བཙེ་བརྒྱུད་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན། འགར་གྱི་རིགས་ལས་མཛོད་པ། རུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་རུས་འགོར་འགར་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ནས་རིམ་བཞིན་བརྒྱུད་པའི་ལྷེ་དགོ་ས་རྒྱུད་པའམ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་སྐྱེ་ཏིག་ཕྱིར་བ་ལྟར་བྱུང་བའི་ནང་ཆོན་རྣམ་དཀར་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་མཛོད་བཟང་མཛོན་པར་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན།

གང་ཉིད་ཡལ་དཔོན་དཔང་ཆེན་མགོན་པོའི་སྐུ་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་རྩ་(༡༩༥༤)ཡོར་འབྲངས་ཤིང་། ས་རྒྱུང་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུ་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ལུན་ཆོགས། མཁན་ཆེན་བཟང་པོ་རྒྱལ་མཚན། སི་དུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་དུ་བསྐྱེན་ནས་རིག་པའི་གནས་སྤྱི་དང་ཕྱི་བྲག་གསོ་རིག་ལ་གསན་རྒྱུང་དང་། ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་སྐྱེས་སྐྱུངས་རྣམས་ཀྱིས་མོས་པ་རབ་འཕེལ་གྱིས་སྒོ་གསུམ་ལྷ་སྤྲུལ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བ་མཛོད། སྤང་ཆེན་བསོད་ནམས་ལུན་ཆོགས་གསེགས་རྗེས་གདན་སའི་ཁྱུར་བཞེས་གནང་སྟེ་ལྷེ་དགོ་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ་གསར་དུ་བསྐྱུ་པའི་བདག་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ཆེད་མཛོད་པས་དབུས་གཙང་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྩེ་མོ་ཆོས་ལྷན་སྤྱིད་པ་སྤྱི་ཁང་དང་། ལྷེ་དགོར་ཞབས་བྱུང་དཔལ་མཚོག་པས་བཞེངས་པའི་མཛོད་ཆེན་ཆེན་མོ་སོགས་ལ་ཉམས་གསོ་རྒྱ་ཆེར་མཛོད་པ་དང་། ས་རྒྱུ་གོང་མ་རྣམས་ལྷའི་བཀའ་འབུམ་སྐུ་པོད་དངོས་གཙང་བཅུ་དྲུག་རིན་ཆེན་གཉིས་པ་ལས་བྱིས་པའི་《བསྐྱུ་འབྱུར་》སྐྱེགས་བམ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། མཐིང་ཤོག་ལ་གསེར་བྱིས་ཀྱི་《བཀའ་འབྱུར་》སྐྱེགས་བམ་བརྒྱ་དང་བདུན་བཅས་དེ་དག་ཆོང་མར་སྐྱེགས་ཤིང་སྐྱེགས་ཐག་ན་བཟང་དང་བཅས་པ། ཅན་དན་དམར་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུང་སྐུ་མཁྱིད་གང་ཅམ་པ། ཅན་དན་དམར་པོ་སྐུ་མའི་ལྷེ་གུ་ལས་གྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུང་སྐུ་ཐམས་ཅད་མཛོད་པོ་

[illegible]

སྤྱད་པས་སྤྱད་པའི་དུག་མཚོ་ལས་སྤྱལ་བའི་རིན་པོ་ཆའི་གཟིངས་བཅས་ཡིན་ལ། དེར་རྒྱལ་ཁབ་བྱེད་ནི་གི་
ཞིབ་འཇུག་མཁན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་མཛོད་འབྲུལ་གྱི་གཟུངས་ཆེན་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གངས་ཅན་
པའི་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་ཆུ་གཏེར་ཡངས་པའི་སྒྲོང་དུ་བདེ་སྒྲག་དུ་འཇུག་ཅིང་།
ལུན་སྤྱུ་ཆོགས་ལ་ཡང་དག་པའི་དབྱེད་གཞིའི་ནོར་བུ་རིན་ཐང་བལ་བ་ཅི་སྟེད་ཅིག་སྟེད་རྒྱ་སྤྱུ་ཆོགས་མདོར་
ན་ཀྱན་གྱིས་བསྟུགས་འོས་རོ་མཚར་མདུ་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་ཉེས་གྱིས་བཀའ་སྟེ་འཛིན་མའི་ཁྱོན་
ཡངས་པོ་དོག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་བྱའི་བར་མཛོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།

གངས་ཅན་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཤུབ་པའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་བ་ནས་
བཟུང་གསུང་རབ་བྱིས་བཞེངས་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུན་སྤྱོད་པ་ནས་དར་བ་དེས་པོད་ཀྱི་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་མི་རུབ་ཅི་
སྤྱད་ལུན་གནས་ཡོང་བར་ཕན་རུས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད་མོད། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་དར་རྒྱས་ཆེན་
པོ་བྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རིག་གནས་ལུན་མོང་བ་ནམས་ཀྱང་སྤར་བས་དགོས་མཁོ་ཅི་ཆེ་དར་རྒྱས་གཏོང་
རྒྱུར་བསྐྱལ་མ་བྱུང་བ་དེའི་དབང་གིས་མི་ནམས་བཀའ་བསྟན་གསུང་རབ་སྤྱུ་ཆོགས་ཀྱི་ལུན་མོང་དང་ལུན་མོང་
མོང་མིན་པའི་རིག་གཞུང་དེ་དག་སྤར་བཞིན་ལག་བྱིས་ཁོ་ནར་བརྟེན་པ་དེས་རྒྱ་ཆེར་སྤྱལ་མི་རུབ་པས་མི་
ནམས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྒྲོང་ལུབ་མིན་ལ་བརྟེན་སྤྱོད་མའི་དུས་རབ་བཙོ་ལའི་དུས་དཀྱིལ་ཅེས་ནས་གངས་མོ་
ཅན་པོད་སྤྱོད་པའི་རྒྱུང་རབ་སྤྱུ་ཆོགས་བཅས་ནམས་ཤིང་པར་དུ་བསྟན་པའི་ལག་ཆལ་གསར་པ་བྱུང་སྟེ་
སྤར་ཐང་པར་ཁང་ཆེན་མོ་དང་། པོ་ཏེ་ལའི་ཞོལ་པར་ཁང་ཆེན་མོ། རྟེན་དགེ་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ་
གསུམ་གྱི་དབུས་པར་ཁང་ཆེ་འཕྲིང་རྒྱུང་གསུམ་ཅི་སྟེད་ཅིག་རིམ་པ་བཞིན་དར་བྱུང་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གི་
ནང་གངས་ཅན་རིག་གཞུང་གི་རྒྱ་པོ་གཅིག་དུ་འདུས་ཏེ་འབྲིལ་བའི་མ་དྲོས་པའི་མཚོ་ཆེན་དང་མཚུངས་མོ་
པའི་རྟེན་དགེ་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ་བཟུང་ཤིས་སྤྱོད་མང་ཞེས་གྲགས་པ་འདི་ནི་གོང་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་
ཡང་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་གིས་《བཀའ་འབྱུར་》པར་གཞི་བསྟན་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཁང་
གསར་སྟན་གནང་ཐོས་གང་གི་རིགས་ལྷན་སྤྱོད་མ་ཀྱུན་དགའ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་《བསྟན་འབྱུར་》པར་
གཞི་བསྟན་པའི་མཛོད་པ་རྒྱལ་ཆེན་གྱུ་བ་པ་དེ་ནས་རྟེན་དགེ་ས་སྤྱོད་རིམ་བྱོན་གྱི་སྤྱུ་ཆོགས་སོ་སོར་ས་སྤྱོད་
བཀའ་འབྱུར་གྱིས་མཚོན་གྱུ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་བཀའ་འབྱུར་དང་། རྟེན་པར་
གངས་ཅན་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་བསྟན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པོ་རབ་དུ་རྒྱས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱུ་བ་བརྒྱད་
ཤིང་རྟེན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཅེས་སྟོང་མ་དང་། བཀའ་གདམས་པ། ལམ་འབྲས་པ། མར་པ་བཀའ་བརྒྱད། ཤངས་
པ་བཀའ་བརྒྱད། ཞི་བྱེད་པ། སྤྱོད་དུག་པ། བསྟན་སྤྱུ་བ་བཅས་ཀྱི་རང་རང་སྤྱུ་བརྒྱད་ཅི་སྟེད་པའི་བཞེད་
སྤྱོད་མཐའ་ལས་པ་ནམས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཁག་ཤིང་པར་དུ་བསྟན་ཏེ་བཞུགས་པའི་
ཆོས་དག་ཤེས་རིག་གི་བར་མཛོད་སྤྱོད་པ་ནས་འཛོད་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། པར་ཁང་འདི་ཉིད་ལ་
བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ནམས་གངས་ལུན་སྤྱུ་ཆོགས་ཤིང་། པར་ཤིང་ནམས་དང་པར་ཁང་གི་
བཟོ་བཀོད་ལག་ཆལ་ཏེ་ཅང་ཞིབ་ཆོགས་པ་དང་། རྒྱ་ཆལ་གྱི་རང་བཞིན་མདུ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། ད་ཕན་
ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་དུག་ཏུ་སྤྱོད་པོར་བྱིན་པའི་རོ་མཚར་ཆེ་བའི་བསྟན་དངོས་འདི་དག་པོད་མི་རིགས་རང་

ཉིད་ཀྱི་སྒོ་གོས་དང་། ལུགས་བསམ་གྱི་སྒྲིང་སྒྲོབས། བྱང་དུ་འཕགས་པའི་རིག་ལམ་གྱི་ཤེས་བྱ་བཅས་ལ་.....
 བརྟེན་ནས་བསྐྱུན་པ་ཞིག་ཡིན་པས། འདི་ནི་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་སྒྲོབས་པ་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་ཡིན། རྩེ་
 དགོ་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་པའི་རྒྱ་བས་ཆེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འབྲས་བཟང་གཡུར་དུ་བ་བ་འདི་ཉིད་ཇི་སྲིད་མི་རུབ་
 པའི་གཅེས་སྤྱོད་ཐོག་གངས་ཅན་སྡེ་དང་འདིར་དར་བའི་རིག་པའི་གནས་བཅུ་སྟེ་དང་། བྱང་པར་ནང་དོན་
 རིག་པ་སྟེ་རྒྱལ་བསྐྱེད་གསུང་རབ་སྤར་བས་དར་རྒྱས་སུ་སྤྲོད་ཆོག་པ་ཡོང་བྱིར། པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་
 ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རབ་པར་གཞི་སྤར་བས་ཆ་རྒྱུ་ཡོང་བའི་ཁ་སྐྱོང་ཡར་རྒྱས་བཏང་སྟེ་ཆོས་.....
 སྟེན་འཛིན་པ་མེད་པའི་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་མའི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་བྱ་གཞག་ལ་.....
 ལེགས་སྦྱོར་སྤར་བས་ཆེ་བ་འབྱུང་བུ་བའི་འབད་བཙོན་ཕྱར་བ་ཀྱང་འདེགས་དགོས་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་འཁོལ་.....
 རིམ་གྱི་རྒྱ་བས་ཆེའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན།

རྩེ་དགོ་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོའི་གསུང་རབ་བསྐྱེད་ཚད་དེ་འདྲ་བ་བོད་ཡོངས་ལ་མེད་པ་མ་ཟད།
 འཛིན་སྒྲིང་ཁྱོད་ལའང་མཛོད་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་སྔན་བཀའ་བསྐྱེད་འགྱུར་དང་
 «རྒྱུ་མ་རྒྱུད་འབྱུང་»སྟེན་ཆེ་གས་འགའ་ཤས་ལ་དུས་སྐབས་སོ་སོའི་ནང་འགྲོད་པ་གནང་བའི་དཀར་
 ཆག་ཐོར་བྱ་ཡོད་ནའང་། དེ་མིན་གསུང་འབྱུང་མང་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ཆོས་.....
 བཀའ་ཁག་གསུང་ནས་ཁག་མང་སྟགས་ནས་གངས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེར་དཀར་ཆག་མེད་ལ།
 གོང་གསལ་དཀར་ཆག་ཡོད་རིགས་ནས་ཀྱང་ཆོས་ཚན་སོ་སོའི་དབྱུར་ཐོར་བྱར་བཞུགས་པ་ལས། པར་.....
 ཁང་ཁྱོད་ཡོངས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཞིབ་རྒྱས་གཅིག་སྟེད་ཁ་གསལ་ཞིག་མེད་པས། དེར་བཞུགས་དཔེ་ཆོག་ས་རྒྱ་
 མཚོ་ལྷ་སའི་ནང་ཆོས་ཚན་གང་དང་གང་ཡོད་པ། རིག་གནས་གང་དང་གང་གི་གཞུང་ཡོད་པ། ཆོས་ལུགས་
 གྲུབ་མཐའ་ཁག་སོ་སོའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་དོན་དང་ནམ་གངས་གང་དང་གང་ཡོད་པ། གསུང་འབྱུང་དང་གསུང་
 རྒྱུ་གང་དང་གང་ཡོད་པ། དེ་དག་དུས་རབས་གང་དུ་བྱུང་ཡོད་པ། མཛོད་པ་མོའི་ལོ་རྒྱུས་སྟགས་མདོར་ན་
 ཞིབ་ཤིང་ཡོད་པར་ཁང་དུ་རྒྱན་བཞུགས་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་རྒྱས་མང་འཆེ་བ་ཀྱང་ཤས་བཞུགས་པ་.....
 དག་གིས་ནམ་གངས་ཅམ་མཁྱེན་ཉེགས་ཡོད་པ་ལས། དེ་མིན་ཤེས་ཉེགས་ཡོད་མཁན་མང་པོ་མེད་ཅིང་།
 པར་ལམ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལུགས་སྟེལ་(༡༩༥༠)ལོར་པར་སློང་འབྱེད་སྐབས་པར་དཔོན་བཟུ་ཤེས་རྟོ་
 རྩེ་ལགས་ནས་དཀར་ཆག་ཅུང་བསྐྱེད་ཅམ་ཞིག་འབྲི་གནང་མཛོད་འདུག་པ་དེས་ཀྱང་ཆོས་ཚན་རགས་ཅམ་
 ཤེས་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་པས་པར་ཁང་ཁྱོད་ཡོངས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཞིབ་རྒྱས་གཅིག་སྟེད་ཁ་གསལ་.....
 ཞིག་ཆོས་འདི་བསྐྱེད་པ་འདིས་དེ་བས་ཕན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་སྟོན་ཅི་དགོས། དེས་ན་
 དཀར་ཆག་ཞིབ་རྒྱས་གཅིག་སྟེད་ཁ་གསལ་ཞིག་མེད་དུ་མི་བྱུང་ཞིང་། ཤིན་ཏུ་དགོས་ཤེས་དང་ཁ་ཆད་དགོས་
 གཞུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དཀར་ཆག་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན་ཆང་མས་སྟེ་དགོ་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་
 ཆེན་མོར་བཞུགས་པའི་བོད་གངས་ཅན་སྡེ་དང་ཀྱི་ང་མཚར་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་ ལོ་རྒྱུས་
 ས་ཁམས་སྟགས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་དཔེ་ཆོག་ས་རྒྱུ་མཚར་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་ཆེའི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་
 བ་ནམས་དང་། རང་བྱུང་ས་ཁམས་སྟགས་ཞིབ་འདུག་རིག་པ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྐབས་བདེའི་སློན་ནས་གཟིགས་

ཐུབ་པ་ཡོང་རྒྱུ་བརྟེན། ད་ལམ་ཐེ་དགེ་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་བཟླ་ཤིས་སྒྲོ་མང་གི་དཀར་ཆག་ཞིབ་རྒྱས་་་་
ལྷན་སྒྲིག་མཛད་པ་འདི་ནི་མི་ནམས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྒྲོ་འཕར་ཡངས་པོར་འབྱེད་པའི་གསེར་གྱི་ཕྱེུ་མིག་ཉིད་
དུ་མཆོན་པའི་མཆོན་དོན་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ནི་ཁ་ཆོན་གཙོད་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ། ཤིས་སྒྲོན་ཚོམ་བྱང་། དེ་ལྟར་ངོ་མཆར་བྱད་འཕགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ལྟན་པའི་རྒྱལ་
བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བང་མཛོད་ཆེན་མོ་ཐེ་དགེ་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་བཟླ་ཤིས་སྒྲོ་མང་གིས་དབུས་རང་ཅག་
ཁ་བའི་སྡེངས་འདིར་དར་བའི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་གཞི་རྩ་མཐའ་དག་རི་སྤྲོད་མི་རུབ་ཡུན་་་་་་
གནས་ཡོང་བའི་སྒྲོན་པའི་མཐས་བརྒྱན་ཏེ། ཁྱོ་ཅུ་མཁན་མིང་། ཀམ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྟན་ནམ། བར་
སྤྲོད་པའི་བཅུགས་མིང་དུ། ཆངས་སྤྲུལ་དཀྱིས་པའི་རང་མདངས་གཙུག་ལག་སྤྲུལ་བའི་ཕྱེ་ཞེས་པ། དེར་དུས་
ཐུན་མོང་དུ། ཁྱོ་ཅུ་ཆོ་ནམ་ཞེས་འབོད་པས། གངས་ཅན་ཞིང་འདིའི་རྒྱལ་བའི་ཉེན་གཙོ་སྒྲོན་པ་ཐུབ་པའི་
དབང་པོའི་ཞལ་བསྐྱེན་ངོ་པོ་མཐོང་གྲོལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ལྟ་ལྟན་སྤྲུལ་པའི་་་་་་
གཙུག་ལག་ཁང་ཆོན་པོའི་མཉུན་ཞེས་དུ་གནས་པའི། བོད་སྡེངས་གསོ་རིག་སྒྲོབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་རང་ཤག་དུ།
རབ་བྱུང་བརྒྱ་བརྒྱན་པའི་རྩ་བུ་(༡༩༩༩)ལོའི་ཟླ་ཆོས་དགེ་བར་བྱིས། སང་ཇ་ཡུཊ།།

ཡིག་པ་པའི་བྱ་སྤྱོད་མདོར་བསྟུན།

གངས་ཅན་སོད་གྱི་མི་རིགས་ལ་གཟི་འོད་སྤྲོད་འབར་བའི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས། ཤེས་རིག་ལག་ཅུལ། དུལ་སྤེལ་གོམས་གཤེས་སོགས་མི་རིགས་གཞན་ལ་ངོ་གཞོང་མི་དགོས་པར་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ནི་འགོག་ཏུ་ མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཏུ་གྱུབ་ཅིང་། དེ་ལྟའི་ཅ་འགངས་ཆེ་བའི་ནང་དོན་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཚུལ་བཞིན་རྟོགས་ཀྱི་ དགོས་པ་ནི་གལ་ཏེ་ཅང་ཆེ་བ་མ་ཟད། གངས་སྤྱངས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ནང་དོན་ལུན་ལུན་ཆོགས་ཤིང་པར་ ཤིང་གི་ནམ་གངས་མང་ལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ། མཚན་སྟན་གྱི་གསལ་པ་སྟོགས་ཀྱིན་ཏུ་གཡོ་བའི་པར་ཁང་ཆོས་ མཛོད་བཟུངས་ཤིང་སྒྲིམ་པ་འདི་ཉིད་ཏུ་བཞུགས་པའི་བཟུངས་ཤིང་པའི་དཔེ་ཆོགས་གྱི་ནམ་གངས་དང་ཆོས་ ཆན་སོགས་རི་བཞུགས་རི་བཞིན་མཁྱེན་རྟོགས་མཛོད་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱུ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་གནད་དོན་གལ་ཆེ་ཞིག་ ཏུ་གྱུར་པ་དང་། བྱད་པར་དེང་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱོད་ཀྱིན་ཏུ་སོད་རིག་པར་ཆེད་གཉེར་གྱིས་སྒྲོལ་སྦྱོང་ དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཉེན་རེ་བཞིན་རེ་མང་ཏུ་འགྲོ་སྟེས་སུ་ཡོད་སྐབས་དེ་དག་གི་སྤྱི་དགོས་མཁོ་ དང་བསྟན་ཆེད་བཅས་ལ་དམིགས་ནས། ད་ལས་ང་ཆོས་རིམ་པ་ཁག་གི་དབུ་ཁྲིད་ནམ་པ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ རྟེན་ཁག་སོ་སོའི་ཐུགས་ཁུར་གཟིགས་སྦྱོང་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འོག དཀར་ཆག་ཞིབ་རྒྱས་སུ་འགོད་པའི་བྱ་བ་འདི་ དབུ་ཆུགས་པ་དང་དེ་བཞིན་རྒྱན་རིང་ལ་འབད་ཚོལ་ཆེན་པོས་བརྩན་ཁུལ་བྱས་པ་ཡིན། དཀར་ཆག་འདིར་ རྩེད་ཐོ་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་གིས་རབ་ཉི་མ་བྱ་(༡༧༩༩)ལོར་སྤར་ཁང་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོ་..... བཞེངས་པ་ནས་བཟུང་། སྤྱི་ཆོགས་སྤྱིང་པའི་སྐབས་ཀྱི་པར་ཤིང་ཡོད་དོ་ཅག་དང་། བྱས་སུ་སྤྱི་ཆོགས་..... གསར་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གསར་ཏུ་བརྒྱུས་པའི་རིན་ཆེན་གཉེར་མཛོད་ལྟ་བུའི་ཤིང་པར་བཅས་མདོར་ན་ རྩེ་བྱི་ཀྱན་གྱི་མ་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་བཞོད་ཡོད། ས་བཅད་ནི་བརྗོད་བྱའི་བསྟན་དོན་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་ ཚུལ་སྤྱོད་ཐད་འབྲེལ་ཁུལ་ཆེ་ཞིང་ནང་དོན་གཏིང་ཟབ་པ། གཞུང་གི་ས་བཅད་གསལ་ཁ་མི་ཆེ་བའམ་སྟན་ རེས་འགལ་སྒྲར་གྱུར་པ། ཆོག་སྦྱོར་ཆ་འཚམས་མིན་གྱི་སྟོན་ཡོན་སྟོན་ཆོགས་པ་ཞིག་མཆིས་པ་སོགས་ལ་རང་ འཁོས་གང་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་ཞིབ་ཆོགས་སུ་སྤྱད་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་། རང་རེས་ཚུལ་སྤྱོད་གི་ལས་དོན་འདི་

སྐྱབ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེར་ལས་ཀའི་ཉམས་ཚུང་དང་ཤེས་བྱའི་ཚུ་ཚད་ཉ་ཅང་ཞན་པ། ལྷག་
པར་དཀར་ཆག་གངས་མང་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་སྤྲེལ་འདི་ཙམ་ཞིག་སྤྲིག་ཚུང་མེད་སྟབས། རྩོན་ཡོངས་སུ་གས་.....
འགྲིགས་ལ་སྤྲེལ་ཚད་ལེགས་པ་ཡོང་བྱུང་དཀའ་བ་ནི་སྤྲོས་མ་དགོས་པས། རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་མཁན་ནམས་
ཀྱིས་ལྷག་བསམ་ཐོལ་མེད་ཀྱི་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྤྲོལ་ཡོད་པའི་བཀའ་རྒྱ་རེ་འདུན་ཆེ་ལྟོ། །

ཕྱི་དགེ་པར་ཁང་དཀར་ཆག་ཚོམ་སྤྲིག་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ནས།

༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༥པར།

ས་བཅད་མྱིག་ལྷངས་སྐྱར་གྱི་གསལ་བཤད།

དང་པོ་དཀར་ཆག་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་འདི་ལ་རྩ་བའི་ཐོག་ནས་བཀའ་འབྱུང་གི་སྐྱར་དང་བསྟན་འབྱུང་གི་སྐྱར། མྱིགས་མྱིག་གི་སྐྱར། གསུང་འབུམ་གི་སྐྱར། ཐོར་བུའི་སྐྱར། བར་རིས་གི་སྐྱར་བཅས་ཕྱེ་ཚན་ཆེན་མོ་བྱུག་ཏུ་དབྱེར་ཏེ་མྱིག་གྱ།

གཉིས་པ་གསུང་འབུམ་དང་མྱིགས་མྱིག་གི་སྐྱར་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ནི་ལོ་རྒྱུས་གི་རྒྱས་རིམ་དང་བསྟན་ཏེ་བོད་ཏུ་གྲུབ་མཐའ་བྱུང་སྐྱེ་བྱིད་དང་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ནང་ཏུ་ཡང་རྩ་བའི་པ་པོ་ཐེབས་སྐྱེ་བཅས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཐོར་བུའི་སྐྱར་ལ་བརྩ་བླག་རིག་པའི་གནས་སོ་སོར་ཁག་བགོས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད།

གསུམ་པ་གསུང་འབུམ་མྱིགས་མྱིག་ཐོར་བུ་བཅས་དང་བཀའ་བསྟན་སོགས་གང་གི་དབྱེ་བར་མ་སྟོན་པར་བསྟན་བཅོས་རྩལ་པ་པོ་བྲམ་སོ་སོ་དང་། གསུང་རབ་རྒྱུར་བ་པོ་ལོ་རྒྱུ་བ་སོ་སོའི་མཛད་པ་ནས་ཐར་བསྟན་ཅམ་དང་བརྟེན་བྱ་བསྟན་བཅོས་དངོས་གྱི་ནང་དོན་གནད་བསྟན་གྱི་རྩལ་ཏུ་རོ་སྤྲད་མཚན་བྱེད་.....བསྟན་ཅམ་རེ་བཀོད་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདིར་དམིགས་སུ་གསལ་བཤད་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཐམ་ཐར་འཕྲི་ཡུལ་གངས་མང་ལ་ཡུལ་རྒྱས་གནས་སྐབས་སོགས་ཀྱིས་མཐུན་ཁྱེན་སྐབས་བདེ་མེད་པ་དང་། ཐ་ན་ལ་ལ་མཚན་ཐོ་ཅམ་ལས་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་ལྷུང་བས་ཐམ་ཐར་རྒྱས་བསྟན་གྱི་བྱུང་པར་ཆེ་ཅམ་ཡོད།

བཞི་པ་དཔེ་ཆ་སོ་སོའི་མཚན་བྱང་ཆ་ཚང་སོར་བཞག་བྱས་པ་དང་ཚན་པ་སོ་སོར་བརྟེན་དོན་མི་འདྲ་བའི་ཚན་རྒྱུད་གི་དབྱེ་བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་གྲག་རྟགས་()འདིའི་ནང་ཏུ་གཅིག་གཉིས་.....སོགས་གྱི་རྟགས་བརྒྱབ་སྟེ་བཀོད་ཡོད། ས་བཅད་གྱི་མིང་དང་ནམ་གངས་ལ་སྐབས་འགར་འཕྲི་སྟོན་སྟེན་པུ་བཏང་ཡོད།

ལྷ་པ་ས་བཅད་དངོས་མྱིག་སྐྱངས་ནི་རིག་གཞུང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་བཤད་འགྲེལ་ནམས་རྒྱ་ཆེར་དབྱེ་བ་དང་བྱེ་བྲག་དཀྱིལ་འཁོར་འདོན་ཆོག་གསལ་ལ་ནི་དེ་ཅམ་ཞིབ་པར་བཀོད་མེད། དེ་ཡང་སོ་སོའི་རྟགས་བཀོད་རྩལ་སོགས་གསལ་གསལ་ལྟར་ལགས་ཏེ།

གཅིག་ གཞུང་སྤྱིའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྷུང་པའི་མཚན་བརྟེན་དང་རྩལ་པར་དམ་བཅའ་བ་སོགས་བསྟན་བཅོས་རྩལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་བཞིའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་འགོ་བརྟེན་དང་བསྟན་བཅོས་རྩལ་པ་པོའི་

མཛད་བྱང་དང་སྒྱུར་བྱེད་ལོ་རྒྱུ་བའི་འབྱུར་བྱང་། ཤིང་སྒར་དུ་བསྐྱུན་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོན་ཆོག་སྒར་བྱང་སོགས་
ལ་མཚུག་བྱང་ཞེས་པར་བསྐྱུས་ནས་བཀོད་ཡོད།

གཉིས། ས་བཅད་ཀྱི་རྟགས་ལ་[དང་པོ། གཉིས་པ་]སོགས་བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་གངས་ཀ་རྒྱང་པ་
དང་། [༡. ༢]སོགས་བོད་ཡིག་ཨང་ཀིའི་གངས་ཀ་རྒྱང་པ། [༡༡༡ ༡༡༧]སོགས་ཀ་ཕྱིང་དང་ཨང་
གངས་སྐྱགས་མའི་རྟགས་བཅས་རིགས་གསུམ་དུ་བྱེས་ནས་བཀོད་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་གཞུང་འབྲེལ་དང་
ཅ་བ། རྩོམ་བྱའམ་ཕྱན་ཆོགས་བཅས་ནམ་པ་གསུམ་ལ་གཞིར་འཛིན་པ་ཡིན། དེ་དག་སོ་སོ་དཔེར་ན།

(དང་པོ) གཞུང་བཀའ་བོད་ལྔ་སོགས་གཞུང་འབྲེལ་ཡོངས་ཀྱིས་གཙོས་པར་ལེའུའི་ཁོངས་སུ་ས་
བཅད་བྱེས་ཡོད་རིགས་ལེའུའི་གས་སམ་ལེའུའི་གོང་གི་ས་བཅད་ཆེ་ཆོའི་སྐོར་ཡོངས་རྫོགས་ལ། རོག་མར་
བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་གངས་ཀ་རྒྱང་པའི་རྟགས་བཀོད་ནས་དེ་མཚམས་གོ་རིམ་ལྟར་ཀ་ཕྱིང་དང་ཨང་
གངས་སྐྱགས་མའི་རྟགས་བཀོད་པ་སྟེ། དང་པོ་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་སྒང་བྱ་བསྟན་པ་ལ། དང་པོ་འཁོར་
བའི་བྱ་བ་ཚུལ་བསྟན་པའི་ལེའུ། ༡༡ འཁོར་བའི་བྱ་བ་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ༡༡ མ་རིག་འབྲལ་པའི་
འཁོར་བ་གང་ལས་འབྲལ་པའི་གཞི་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་སོ།

(གཉིས་པ) རིག་གཞུང་གི་ཅ་བའི་ལྷེ་ཆ་དུ་སྒྱུར་པའི་ལེའུ་དང་། སྐབས། རབ་བྱེད། སྐྱུ། རིམ་
ཁག་སོགས་ལས་ནང་གསེས་དམིགས་སུ་ས་བཅད་འཛིག་མེད་རིགས་ལ་བོད་ཡིག་ཨང་ཀིའི་གངས་ཀ་རྒྱང་
པའི་རྟགས་ཁོ་ན་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་གང་ཡང་བཀོད་མེད། ༡. སྤྱིང་གཞིའི་ལེའུ། ༡༠. རིག་པ་འཛིན་
པའི་ལྷེ་སྟོང་སྤྱི་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཆོམས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་སོ།

དེ་ཡང་ལེའུའི་གས་གནས་གཅིག་དུ་སུ་ཅེགས་མ་བྱུང་རིགས་ལ་འབྲེལ་བའི་ཁོངས་གཏོགས་ལ་ས་
བཅད་སྤྱི་འགོས་ལྟར་རྟགས་སོ་སོའི་རིམ་པ་བཞིན་བཀོད་པ་དང་། ཅ་བའི་རིགས་སམ་སྐབས་དེར་ལེའུའི་
ཁ་གངས་ལས་ས་བཅད་གཞན་མེད་ན་ལེའུ་རྒྱང་པའི་རྟགས་བོད་ཡིག་ཨང་གངས་གཅིག་སུ་བྱག་རྟགས་
འདིར་བསྐྱར་འབྲི་བྱས་ཡོད།

(གསུམ་པ) ཞལ་ཁྲིད་དོན་བསྐྱུས། གསོལ་འདེབས་བརྒྱད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་དཀར་ཆག་སྤྱིང་ཡིག་ཆབ་
ཤོག་རིག་གནས་ཕྱན་ཆོགས་སོགས་ཀྱང་བསྐྱུས་ཐོར་བུའི་སྐོར་དང་འདོན་དཀྱིལ་སྐབས་ཕྱིན་སོགས་ཆོག་
ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་སྐོར་ལ་དང་ཐོག་ནས་ཀ་ཕྱིང་དང་ཨང་གངས་སྐྱགས་མའི་རྟགས་རིམ་པ་ལྟར་བྲིས་པ་སྟེ། ༡༡
སྤྱི་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ། ༡༢ དེ་ལས་བྱུང་བའི་མན་ངག་ལ་གཉིས། ༡༡ བྱན་མོང་གི་སྟོན་འགྲོ་སེམས་
སྤྱང་པ་ལ་བུན། ཞེས་པ་སོགས་ལྟ་བུའོ།

གསུམ། ལེའུ་སོགས་ཀྱི་དབྱར་མཚན་བྱང་གི་མཚན་ཡོད་པ་ནམས་སྒྱུར་བསྐྱོས་བྱས་མེད་ལ། བཀའ་
བསྟན་དང་ཚྭ་གས་སྤྱི་གཞུང་གི་ཆན་པ་སོ་སོའི་མཚུག་དུ་ཆོམ་པ་བོའི་མཛད་བྱང་དང་ལོ་རྒྱུ་
བྱང་ནམས་མཚན་ཐོ་ཅམ་བཀོད་ཡོད།

བཞི། ལྷེ་བ་གངས་ལ་བོད་སྤྱིར་ལྷེ་བ་མ་རིང་ཅིས་དང་སྤྱང་ཅིས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ཆེ་ཆན་གངས་ལ་རིང་
ཅིས་དང་ཆན་གངས་སོ་སོའི་ས་བཅད་སྤྱང་ཅིས་ལྟར་བཀོད་པ། རིང་ཅིས་ལས་སྤྱང་ཅིས་མེད་པའམ་ཡང་

ན་ཐུང་ཅིས་ལས་རིང་ཅིས་མེད་པ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀ་མ་དཔེ་ལྟར་སོ་སོར་རང་འཇགས་སུ་བཀོད་ཡོད།
ལྡེབ་མ་ཉིན་ངོས་ལ་རྟགས་[ན]འདི་དང་། སྤེབ་ངོས་ལ་རྟགས་[བ]འདི། ཡིག་ཐེང་ལ་རྟགས་[ང]འདི་……
བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། ༥༢ན ༣༥——༡༡༢བ ༥༥ ༩༠ན ༡༥——༩༠བ ༥༥
༡༥བ ༥༥——༥༥ ༡༥བ ༥༥——ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

ལ། ས་བཅད་སྒྲིག་སྐབས་མ་དཔེར་མདོར་བསྟན་དབྱེ་བའི་སྐབས་རེ་རེ་བཞིན་བཤངས་པ་ཉིད་སྒར་
རྒྱས་བཤད་དབྱེ་བའི་སྐབས་ཆ་ཆར་མེད་པ་ཡིན་ན་ལྡེབ་གངས་འབྲི་ཡུལ་ལ་རྟགས་* འདི་བརྒྱབ་ཡོད།
བསྟན་དབྱེའི་སྐབས་ཀྱི་ས་བཅད་རུ་མེད་པར་རྗེས་སུ་གསར་ཐོན་བྱང་རིགས་ལ་ས་བཅད་ཐོན་རུ་རྟགས་*
འདི་བརྒྱབ་ཡོད། ས་བཅད་སྤྱི་ཕྱི་གོ་རིམ་འབྲུགས་པ་ནམས་ས་བཅད་ནོར་བསྐང་བྱས་པ་ལས་ལྡེབ་གངས་
ལ་བཅོས་མེད་པ་བཅས་ལགས་སོ།

ནུམ་ཐར་དང་ནང་དོན་གནད་བཟུམ།
ཐོག་མར་རྩམ་པ་པོའི་རྩེད།

རྗེ་འདི་ཉིད་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ཚན་གསུམ་གསོན་ཞེས་པ་མེ་མོ་རྟ་ཡི་(༡༥༤༦)ལོར།
ཡུལ་ཁྱེད་རྟ་ཡུལ་འབྲུ་མགོན་པོ་དར་རྒྱས་དང་ཡུམ་སྲིང་རྒྱུ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སོན་ཏེ་
རོ་མཚར་བའི་ལྷ་དང་བཅས་མཚན་བཟང་གི་པར་བཞུགས། སྤྱན་པ་མོའི་རྩལ་ནས་བྱམས་དང་སྤྱིང་རྗེ་
དང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སློང་ག་པའི་གཟིགས་སྤང་སོགས་ལྟན་སྦྱེས་སུ་མངའ་ཞིང་། ཐོས་བསམ་སོགས་
སྦྱང་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ལ་བརྩོན་པ་ཆེར་མཛད་མི་དགོས་པར། ཡི་དམ་ལྷག་པའི་ལྷ་སྤྱིང་སུ་
བཟུང་བའི་མཐུས་རྩིས་མེད་རྟ་མཁྱེན། སྤྱིང་དཔག་རྟ་མེད་པ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་
གོམས་པའི་དབང་གིས། དེང་ཡང་མི་འཕྲོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྤྱོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ལི་ཤེ་ལ་
དྲི་ཞིམ་པ་ལྟར་ངང་གིས་བྱུང་། སྤྱིང་མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་དད་ཅིང་དང་བ་
འདྲེན་པ། སྦྱང་ལམ་ནི་རྟ་ལ་གྱིས་མཛེས་པ། ཞལ་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ངག་ཀྱལ་བ་སོགས་གཞི་ནས་མི་སྟོན་
པར་ཕན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ལེགས་བཤད་གྱི་གཏམ་སྤྱིང་བའི་ངག་སློང་ཡངས་པ། རྒྱན་རྟ་དགེ་སྦྱང་གི་ཚོས་
བཞིའི་རྩིས་ལ་གནས་ཤིང་གཞན་ཕན་གྱི་བཀྱི་བ་ཁོ་ནས་རྩལ་འདའ་བ། ཆོས་རྒྱན་དང་གྲུབ་མཐའ་སོགས་
རིས་སུ་མ་ཆད་པར་གསུང་རབ་དང་བཟུན་པ་འཛིན་པའི་སྦྱེས་སུ་དམན་མཚོག་སུ་ལའང་སྤྱོད་བསྐྱར་དང་
སྦྱང་སྤྱིང་སོགས་ནམ་ཡང་མི་མཛད་པར་བྱག་དང་ཞེ་སའི་ཡུལ་རྟ་བཀྱེད། སྤྱིང་མཚོག་དམན་སུ་དང་
འཕྱད་ཀྱང་ཁ་གསལ་དང་བརྟམས་སྤྱིང་སོགས་ཀྱི་རྩམ་པ་པོ་མོའང་མི་མཛད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུགས་
གཤིས་འཇམ་ཤིང་དྲང་བའི་སྤྱོད་པ་གསུང་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་རྒྱུད་སྤྱིང་པར་མཛད། རྒྱལ་བ་ལྟན་
རིན་པོ་ཆེ་འབའ་ཞིག་བྱུགས་ལ་བཅངས་ནས་མཁས་རྩལ་གསུམ་གྱིས་སྤྱིང་མཐའ་རྩ་འཁྱུལ་བ་ལས་རང་ཆེ་
ཐབས་དང་གྲགས་པ་དོན་རྟ་གཉེར་བ་སོགས་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཞི་ནས་དོར། མཁོ་དགུའི་
འཁྱུར་བ་གསོག་སྤེལ་དང་གྲུ་འཁོར་གྱི་གཟི་བྱན་དགོན་ལྗེའི་ཁ་འཛིན་སོགས་ཙམ་ནས་མི་མཛད་པར་
དཔེན་རིར་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཅུགས། རྗེ་རྗེ་ལུས་ཀྱི་ཙམ་ཐིག་རྒྱུང་གསུམ་གནད་རྟ་བཟུན་པས་ལས་
རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་སྤྱོད་དུ་མར་དག་སྤྱིང་བཞེས་དྲངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དགའ་བཞེས་དྲངས་པའི་འོད་
གསལ་ལྟན་སྦྱེས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཛད་རྟ་མཛད། ཐོག་མཚོག་རྒྱལ་པོའི་མན་ངག་བྱུགས་ཉམས་སུ་
བསྐྱར་བས་ཆོས་ཉིད་ཡིད་དཔྱད་རྟ་མཁྱེན་པར་ཀ་དག་ཆོས་ཟད་གདོད་མའི་དབྱིངས་སུ་ལ་བཟུང་ཞིང་རང་
སྤང་རྒྱན་གྲུབ་སྤྱིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དག་པ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་རོལ་བར་
འབྱམས་ཀླས། ནང་གི་ཙམ་ཁམས་ཡིག་སྤྱིང་གྱི་འཁོར་ལོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་དག་པས་མཁྱེན་རབ་ཡོ་